

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/43/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117214101
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kamila Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2018:2117214101.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava v konaní pred sudkyňou Mgr. Kamilou Nagyovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: matka U. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. ulica XXXX/XX, Z. - U., zastúpená advokátkou JUDr. Michaelou Kajabovou, so sídlom Budovateľská 2, Bratislava, a otec U. U. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. ulica XXXX/XX, Z. - U., prechodne M. XX, Z., zastúpený advokátskou kanceláriou SOPKO LEGAL s.r.o., so sídlom Paulínska 24, Trnava, IČO: 47 631 741, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu takto

rozhodol:

- I. Maloletá E. N., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.
- II. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.
- III. Otec je povinný od 30.05.2017 prispievať na výživu maloletej E. sumou 750,-Eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, na účet matky.
- IV. Zročné výživné za obdobie od 30.05.2017 do 30.11.2018 vo výške 2.709,68 Eur sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 150,-Eur spolu s bežným výživným, na účet matky, počnúc dňom 01.12.2018, pod hrozbou straty výhody splátok.
- V. Súd styk otca s maloletou E. neupravuje.
- VI. V prevyšujúcej časti navrhovaného výživného a tvorby úspor súd návrh matky zamietá.
- VII. Matka je povinná nahradiť štátu trovy konania vo výške 80,74 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle príkazu na úhradu.
- VIII. Otec je povinný nahradiť štátu trovy konania vo výške 161,48 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle príkazu na úhradu.
- IX. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 30.05.2017 sa matka domáhala úpravy práv a povinností rodičov k maloletej E. na čas do rozvodu. Návrh odôvodnila tým, že dňa 04.07.1997 uzatvorila manželstvo s otcom maloletého dieťaťa a okrem E., nar. X.X.XXXX sa im za trvania manželstva narodila aj dcéra F., nar. X.X.XXXX, ktorá je toho času už plnoletá. V auguste 2016 otec priznal, že nadviazal mimomanželský

pomer, s ktorou čaká dieťa a v októbri 2016 sa otec odsťahoval zo spoločnej domácnosti. Medzičasom sa otcovi narodil z tohto vzťahu v januári 2017 syn U.. Matka uviedla, že otec ju pri odchode zo spoločnej domácnosti uistil, že finančne sa nič nezmení a budú mať zachovanú životnú úroveň, na ktorú sú zvyknuté. Doslova sľúbil, že všetky účty budú zaplatené. Otec im kupoval značkové oblečenie, šperky, drahé dovolenky, kozmetiku, platil nákladné výlety a kurzy. Dcére nemal problém kúpiť baleríny vykladané swarovského kryštálkami v hodnote viac ako 150 eur. Deti zle znášali odchod otca zo spoločnej domácnosti, ku dňu podania návrhu nespracovali informáciu o narodení jeho ďalšieho dieťaťa. Ráchel sa s otcom odmieta stretávať, je smutná z jeho odchodu a nechce sa s ním momentálne kontaktovať, od 21.01.2017 sa maloletá s otcom nevidela. Podľa matky potrebuje dieťa čas na spracovanie opísaných udalostí. Od poslednej hádky zo dňa 25.04.2017 zablokoval otec matke kartu od účtu, ktorú jej pri odchode zo spoločnej domácnosti nechal na zabezpečovanie potrieb rodiny a detí. Od tohto dňa otec na výživu maloletej neprispel žiadnou platbou, ani nepovedal, kde býva. Matka v čase podania návrhu pracuje ako laborantka v spoločnosti Medirex, a. s. s priemerným mesačným príjmom 643,14 Eur, iný príjem nemá. Otec pracuje ako lekár - urológ vo Fakultnej nemocnici v Trnave a vykonáva aj súkromnú prax v spoločnosti UE., kde je výlučným spoločníkom a konateľom a ktorej tržby boli v roku 2015 vo výške 81.860,-Eur. Vykonáva súkromnú prax aj pre iné medicínske spoločnosti. Maloletá je žiačkou piateho ročníka Súkromnej základnej školy V. v Z. a v súvislosti so štúdiom má vysoké mesačné výdavky, ktoré spočívajú v úhrade školského 310,-Eur, učebníc 9,50 Eur, stravného 51,-Eur, školského klubu 60,-Eur, školského autobusu 30,-Eur, čo predstavuje pravidelné mesačné výdavky na školu spolu 460,50 Eur. Okrem toho E. absolvovala lyžiarsky kurz s poplatkom 400,-Eur, môže sa zúčastniť školy v prírode, rôznych výletov, školských aktivít s poplatkom okolo 500,-Eur za výlet približne dvakrát za školský rok. V rámci mimoškolských aktivít navštevuje krúžok V., ktorý je zameraný na výrobu školského časopisu a krúžok šikovné ruky s mesačným poplatkom 20,-Eur. Maloletá nosí školskú uniformu a za predpísané školské oblečenie sa vynakladá ročne suma aspoň 500,-Eur. Zdravotný stav maloletej je dobrý, prekonáva len bežné ochorenia, kde náklady na liečbu za voľno-predajné lieky predstavujú okolo 20,-Eur mesačne. Náklady na stomatológa činia asi 150,-Eur ročne. Ostatné mesačné výdavky v súvislosti so starostlivosťou o maloletú predstavujú podľa údajov matky 180,-Eur na stravu, 100,-Eur na oblečenie, 80,-Eur na obuv a 40,-Eur na kozmetiku a drogériu. Voľnočasové aktivity vrátane víkendov a dovoleniek stoja asi 300,-Eur mesačne. Náklady na bývanie hradí otec maloletej. Celkové priemerné mesačné výdavky so starostlivosťou o maloletú matka zhrnula na čiastku 1.488,50 Eur. Matka zdôraznila, že pri určovaní výživného musí súd prihliadnuť na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa osobne stará o dieťa. O maloletú E. sa stará momentálne výlučne matka, rovnako ako o celú domácnosť, s otcom sa dieťa nestretáva. Prihliada sa tiež na odôvodnené potreby oprávneného, na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Štúdium maloletej stojí mesačne okolo 700,-Eur, pričom matka podotkla, že školu vybrali obaja rodičia po vzájomnej zhode a E. ju začala navštevovať ešte v čase, keď s nimi otec žil v spoločnej domácnosti. S návštevou tejto školy otec súhlasil a dobrovoľne platil výdavky s tým spojené. Preto žiadala, aby rozhodnutím vo veci samej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky, aby ho obaja rodičia zastupovali a spravovali jeho majetok a aby bol otec zaviazaný k vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa v rozsahu 1.800 eur mesačne, z toho bežným výživným vo výške 1.300 eur mesačne k rukám matky maloletej a na účely tvorby úspor vo výške 500 eur mesačne na účet maloletej zriadený matkou, počnúc od podania návrhu. Stretávanie otca s maloletou nežiadala upraviť.

2. Uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 33P/43/2017 - 21 zo dňa 06.06.2017 súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 600,-Eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, odo dňa právoplatnosti uznesenia. Zároveň obmedzil trvanie tohto neodkladného opatrenia na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 15.06.2017, právoplatnosť dňa 01.07.2017.

3. Dňa 22.09.2017 bolo súdu doručené vyjadrenie otca, ktorý uviedol, že so zverením maloletej E. do osobnej starostlivosti matky súhlasí. Predmetom jeho sporovania bola výška navrhovaného výživného. Poukázal na to, že pri určení výšky výživného je potrebné rešpektovať súdnu prax, kedy sa výživné na všetky deti, ku ktorým má otec vyživovaciu povinnosť, určuje priemerne vo výške 20 - 30% z čistého príjmu. Matkou navrhovaná suma 1.800,-Eur predstavuje 75% čistého príjmu otca, a to len na jediné dieťa. Nakoľko otec má tri deti, ak by aj vychádzali z hornej hranice 30%, na maloletú E. N. pripadá 10 % čistých príjmov, čo je približne 250,-Eur mesačne. Otec však súhlasí so sumou 400,-Eur mesačne s tým, že pokiaľ mu to finančné možnosti dovoľia, je ochotný na maloletú E. prispievať aj nad túto sumu 400,-Eur. Nesúhlasí však s tým, aby súd určil vyššie výživné ako 400,-Eur. Pokiaľ ide o tvorbu úspor,

návrh matky navrhol zamietnuť z dôvodu, že otec už v súčasnosti vynakladá výdavky na sporenie a životné poistenie vo výške 40,-Eur mesačne a mieni v tomto aj naďalej pokračovať. Čistý príjem otca je približne 2.500,-Eur mesačne, a preto považuje ním navrhovanú sumu 400,-Eur mesačne za primeranú. Uviedol, že sám mesačne uhrádza splátky hypotekárneho úveru 452,20 Eur, plyn 50,-Eur, elektrinu 62,-Eur, vodné/stočné 60-80 Eur štvrťročne, Mágio 21,-Eur; celkovo náklady súvisiace s rodinným domom, v ktorom žije matka s maloletým dieťaťom vo výške 610,-Eur mesačne. K ostatným vyživovacím povinnostiam uviedol, že na plnoletú F. hradí mesačne cca 600,-Eur (pozn. súdu tieto výdavky otec síce nezdokladoval, ale matka ich nesporeovala), pričom matka vôbec neprispieva a na maloletého U. prispieva 400,-Eur mesačne, ktorá suma spočíva v nákladoch na plienky, hygienické potreby, detskú kozmetiku, oblečenie, stravu (pozn. súdu nezdokladované v priebehu konania). Taktiež bol toho názoru, že matkou tvrdené výdavky na maloletú E. nezodpovedajú skutočnosti. Ak aj skutočné mesačné výdavky E. presahujú sumu reálnych možností otca, je nevyhnutné, aby tieto matka adekvátnym spôsobom upravila. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, nemá však právo žiť nad úroveň rodičov a ich možností a schopností. Nakoniec, matka vo svojom návrhu nezohľadnila svoju povinnosť podieľať sa na výžive maloletej E..

4. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom matky, výsluchom otca, oboznámením sa so sobášnym listom účastníkov, rodným listom maloletej E. a plnoletej F., potvrdením o návšteve Súkromnej základnej školy V., potvrdením o výške platieb v školskom roku 2016/2017 a jej Cenníkom, potvrdením o výške príjmu matky v čase podania návrhu a v čase rozhodovania súdu, výpisom z obchodného registra k spoločnosti H. centrum Z., s. r. o., Daňovým priznaním H. centrum s. r. o. za rok 2015, lustráciou partnerky otca O. F. v databáze Sociálnej poisťovne a potvrdením o jej príjme vo Fakultnej nemocnici Trnava, vyjadrením W., s. r. o. zo dňa 14.09.2017, potvrdením o príjme otca vo Fakultnej nemocnici Trnava, výpismi z účtu otca XX/XXXX-XX/XXXX, Daňovým priznaním otca ako FO za rok 2016, ordinačnými hodinami spoločnosti Medisaf v prevádzke W., s. r. o., listom vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie Z., výsluchom podielového spoluvlastníka U. F., výpisom z obchodného registra Okresného súdu Trnava k spoločnosti G., s. r. o., znaleckým posudkom č. XX/XXXX vypracovaného znalcom P. C. D., vyjadreniami zdravotných poisťovní k preplácaným výškam zdravotných výkonov spoločnosti H. centrum Z., s. r. o., ako aj ostatným spisovým materiálom na vec sa vzťahujúcim a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci.

5. Matka na pojednávaní o. i. uviedla, že dcéra sa môže stretávať s otcom. Ak bude s otcom, nechce, aby bola s jeho priateľkou. Otec v piatok pracuje do 1. hodiny v noci v sobotu a tá starostlivosť nebude vtedy na ňom. Apeluje teda na otca, aby si upravil svoj pracovný čas a teda každý druhý víkend od piatku do pondelka bol s maloletou E. on. K výške výživného poukázala na to, manžel má 6.000 pacientov, za ktoré mu zdravotná poisťovňa uhrádza mesačne 20.000,-Eur. Vie, aké má manžel limity od zdravotných poisťovní na preplatenie výkonov zdravotnej starostlivosti. Ambulanciu spolu zakladali kvôli peniazom. Z čoho by asi udržiavali takú životnú úroveň. Sporuje drogériu, lenže deťom sa drogéria kupovala cez lekárne, na predpisy. Jej deti mali všetko. Je absurdné, aby mal mesačný príjem z ambulancie 300,-Eur. V ich dome všetky veci robil architekt, a bolo to preplácané cez ambulanciu ako výdavok. Trvá na tom, že len u Všeobecnej zdravotnej poisťovne (ďalej len „VšZP“) má otec preplácaných mesačne 13-15.000,-Eur.

6. Právna zástupkyňa matky o. i. uviedla, že si je vedomá ako ťažko sa preukazujú príjmy, aký je rozdiel medzi skutočným príjmom a daňovým priznaním. Je preto nutné vychádzať zo skutočnej životnej úrovne, aká bola v čase podania návrhu v 04/2017. Nevie si predstaviť, že pri počte 6.000 pacientov a 4 zamestnancov by mal otec dosahovať príjem z podnikania ani nie vo výške minimálnej mzdy a ten si ani len nevypláca podľa svojho tvrdenia. Čiže otec by zarábala menej ako jeho vlastní zamestnanci. V takom prípade by vychádzala z premisy, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania a príjmu z neho. Podľa obrátov na účte v 10/2016 - 04/2017 mal otec mesačný obrát 3.492,-Eur. Výdavky na účte boli priemerne 3.900,-Eur. Pri takomto hospodárení bol schopný spraviť úspory na účte vo výške 11.000,-Eur.

7. Otec na pojednávaní o. i. uviedol, že matka maloletého U., O. F., je na rodičovskej dovolenke, ktorej momentálny príjem je 210,-Eur mesačne. On okrem všetkých výdavkoch týkajúcich sa domu, v ktorom žije maloletá E. a matka maloletej, tiež platí daň za nehnuteľnosť, psa, ale to sú výdavky raz ročne. Príjmy má mesačne 2.400-2.600,-Eur z Fakultnej nemocnice Trnava, kde je zamestnancom. Má tiež príležitostné dohody, tie sú nepravidelné, vo farmaceutických firmách, ktoré robia výskum liekov. Všetky príjmy sú dokladované v daňovom priznaní. V H. centrum Z., s. r. o. je jediný spoločník, nie

je jej zamestnancom. Nevyplatil si zisk za obdobie trvania s. r. o., tržby spoločnosti zodpovedajú aj jej nákladom. Za minulý rok platil daň z príjmu právnickej osoby vo výške 560,-Eur, z toho 480,-Eur stála „licencia“. Na pojednávaní 17.10.2018 otec uviedol, že jeho partnerka O. F. pracuje na dohodu o vykonaní práce od 01.01.2018 v H. centrum Z., s. r. o. a od 01.09.2018 tiež v G., s. r. o., v ktorých je jediným konateľom.

8. Právny zástupca otca o. i. uviedol, že dvakrát odznelo, akú mala matka životnú úroveň v čase vedenia spoločnej domácnosti. Matka využíva inštitút výživného na maloleté dieťa na zabezpečenie výživy manželky, resp. rozvedenej manželky. Absolútne spochybňuje vymyslené tvrdenia o údajných príjmoch otca z ambulancie vo výške 20.000,-Eur mesačne. Tieto nezodpovedajú skutočnosti. Je toho názoru, že ich ani nie je možné preukázať. Súd je povinný vychádzať z účtovných dokladov a ďalšie dokazovanie by nemalo byť. Z hľadiska hospodárnosti by sa mal súd zaoberať tým, o aké príjmy vlastne ide, či o príjmy otca ako fyzickej osoby alebo tu riešime príjmy právnickej osoby.

9. Procesný opatrovník na pojednávaní uviedol, že v záujme maloletého dieťaťa je, aby sa rodičia dohodli na osobnej starostlivosti k E., a s tým spojenej výške výživného. Navrhol zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, čo sa týka výšky výživného, túto odporučil určiť primerane zárobkovým možnostiam a schopnostiam oboch rodičov, s prihliadnutím na vek, zdravotný stav a odôvodnené potreby maloletej E., s poukazom na to, že zákon o rodine priznáva maloletému dieťaťu podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, preto v tejto časti navrhujeme aby to súd zohľadnil. Ak by sa rodičia dohodli, navrhol upraviť aj styk každý páry víkend od soboty od 10:00 hod do nedele do 20:00 hod.

10. Z výdavkov dokladovaných matkou vyplýva, že mesačne stojí štúdium maloletej na súkromnej škole od 01.09.2017 520,-Eur. Pomerná suma na krúžok a uniformu predstavuje 70,-Eur mesačne, výlety a školské akcie 83,-Eur mesačne.

11. Z potvrdenia o výške príjmu matky v čase podania návrhu vyplýva, že matka bola zamestnaná (zdravotná sestra) v Medirex, s. r. o. do 04.05.2018 s priemerným mesačným príjmom 643,14 Eur v čistom. V čase rozhodovania súdu bola zamestnaná v E., s. r. o. s priemerným mesačným príjmom od 06/2018 721,60 Eur v čistom (v súdnom spise na č. l. 285).

12. Z potvrdenia o príjme otca vo I. nemocnici Z. a z Daňového priznania otca ako fyzickej osoby za rok 2016 (v súdnom spise na č. l. 47 a 96) vyplýva priemerný mesačný príjem otca zo zamestnania vo výške cca 2.508,-Eur v čistom, základ dane 26.583,39 Eur.

13. Z výpisu z Obchodného registra k spoločnosti H. centrum Z., s. r. o. a z Daňového priznania tejto spoločnosti za rok 2015 vyplýva, že U. N. je štatutárnym orgánom tejto spoločnosti s ročnými výnosmi 81.860,-Eur a nákladmi 81.353,-Eur, po zdanení výsledok hospodárenia mínus 2.646 Eur; za rok 2016 s ročnými výnosmi 93.183,-Eur a nákladmi 91.664,-Eur, po zdanení výsledok hospodárenia mínus 53 Eur.

14. Z vyjadrenia W., s. r. o. zo dňa 14.09.2017 (v súdnom spise na č. l. 46) vyplýva, že U.. U. Cvik nevykonával pre zdravotnícke centrum U. na X. ulici XX v F. operačné zákroky za odplatu. Z ordinálnych hodín spoločnosti U. v prevádzke W., s. r. o. vyplýva, že jednoduchú chirurgiu v urológii vykonáva u nich U.. U. N. (na č. l. 197).

15. Z vyjadrení zdravotných poisťovní k preplácaným výškam zdravotných výkonov spoločnosti H. centrum Z., s. r. o. vyplýva, že zdravotné poisťovne preplácajú výkony mesačne pozadu, pričom v období od 05/2017 do 07/2018 Dôvera zdravotná poisťovňa preplatila v priemere mesačne 937,50 Eur, Union zdravotná poisťovňa v priemere mesačne 194,-Eur, VŠZP v priemere mesačne 6.755,-Eur.

16. Z lustrácie partnerky otca O. F. v databáze Sociálnej poisťovne a potvrdenia o jej príjme vo I. nemocnici Z. vyplýva, že do 11/2016 bola aktívne zárobkovo činná ako zamestnanec s priemerným mesačným príjmom cca 910,-Eur v čistom s následným nastúpením na materskú dovolenku od 02.12.2016 a následne na rodičovskú dovolenku. Z pracovnej činnosti vykonávanej na dohodu v H. centrum Z., s. r. o. a v G., s. r. o. dosahuje partnerka mesačný vymeriavací základ spoločne vo výške 200,-Eur (v hrubom).

17. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

19. Podľa § 24 ods. 3 zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

20. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 24 ods. 5 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

22. Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

23. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k právnomu záveru, že návrh matky na úpravu práv a povinností k maloletej E. je čiastočne dôvodný a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. V priebehu konania sa rodičia zhodli na tom, že je v záujme maloletej jej zverenie do osobnej starostlivosti matky. Počas konania vyvstali pochybnosti súdu o tejto zhodnej forme starostlivosti s prihliadnutím na uvádzané narušené vzťahy medzi rodičmi navzájom, medzi maloletou E. a otcom ako aj medzi matkou a plnoletou dcérou. Z uvedeného dôvodu súd nariadil znalecké dokazovanie za účelom odborného posúdenia, aké sú osobnostné predpoklady každého z rodičov k výchovnému pôsobeniu na maloletú E., na ich povahové vlastnosti a predpoklady na výkon osobnej starostlivosti. Keďže neboli zistené žiadne negatívne sociálno-patologické javy, súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky. Sporným medzi rodičmi taktiež nebolo, aby boli obaja oprávnení zastupovať maloletú a spravovať jej majetok v bežných veciach, preto súd vychádzal z ich zhody aj v tejto časti.

30. Nosným predmetom dokazovania boli preto skutočnosti pre spravodlivé určenie výšky výživného a matkou navrhovanej povinnosti tvorby úspor. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

31. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa.

32. Súd zhodnotil všetky dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a došiel k záveru, že schopnostiam, možnostiam otca a odôvodneným potrebám maloletej E. zodpovedá určenie výživného vo výške 750,-Eur. Súd preskúmaním výdavkov maloletej mal za to, že tieto s poukazom na opakovane potvrdený záujem otca, aby maloletá pokračovala v štúdiu na súkromnej škole, s ktorým štúdiom sú spojené značné výdavky, sú v časti týkajúcej sa plnenia povinnej školskej dochádzky dôvodné a to v pomernej výške 673,-Eur mesačne (odsek 10 odôvodnenia). Taktiež súd považoval za dôvodné ďalšie výdavky maloletej, avšak zo súdnej praxe s prihliadnutím na vek maloletej v odlišnej výške, konkr. na stravu 100,-Eur mesačne, oblečenie 50,-Eur mesačne, obuv 30,-Eur mesačne, kozmetika 40,-Eur mesačne, zubár (150/12) 12,50 Eur mesačne. Súd sa nestotožnil s tvrdením matky, že by zákonnému právu dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov zodpovedala povinnosť otca maloletej zachovať maloletej E. tandard, na ktorý „je zvyknutá“, ako opakovane zdôraznila matka na pojednávaní dňa 25.09.2017 a 06.11.2017, nastavený spreď rozpadu vzťahu rodičov. Rovnako sa súd nestotožnil s právnou argumentáciou právnej zástupkyne matky poukazom na výňatky z rozhodnutí

Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/436/2014, že narodenie ďalšieho dieťaťa je síce skutočnosť, na ktorú súd musí pri určovaní výživného pre ostatné oprávnené osoby prihliadnuť, nemôže však do určovania výživného zasiahnuť v takej miere, aby obmedzila zabezpečovanie potrieb starších detí či rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 20CoP/27/2016 narodenie ďalšieho dieťaťa nesmie byť v žiadnom prípade na ujmu už narodenému dieťaťu. Tak medzinárodné dohovory, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj článok 41 ods. 3, 4 Ústavy Slovenskej republiky zakotvuje základné sociálne a kultúrne právo spočívajúce v rovnosti detí narodených v manželstve a mimo manželstva, kde deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Žiadna právna norma Slovenskej republiky v súčasnosti neupravuje tzv. privilegium skôr narodeného dieťaťa ako nejaké prednostné právo prvorodeného dieťaťa na kvalitnejšiu a rozsiahlejšiu výchovu a starostlivosť od rodiča pred neskôr narodeným dieťaťom. Zákon o rodine taktiež vychádza z rovného postavenia všetkých detí, bez prednostného práva skôr narodeného dieťaťa na vyššiu životnú úroveň a starostlivosť. Tak ako rodičovské práva patria obom rodičom (článok 4 zákona o rodine), tak každému dieťaťu rodiča vzniká právo na rovnú starostlivosť od neho (článok 5 zákona o rodine). Preto súd považoval za odôvodnené vyššie uvedené potreby maloletej, s ktorými sú spojené výdavky vo výške 905,50 Eur mesačne a na úhrade ktorých sa má podieľať tak otec, ako aj matka. Nebolo sporným, že otec sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval v októbri 2016, teda viac ako pred dvomi rokmi v čase rozhodovania súdu a že po celý ten čas hradí výdavky spojené s chodom domácnosti, v ktorej zostala žiť matka a maloleté dieťa. Otec si teda riadne plní svoju vyživovaciu povinnosť vecnými plneniami, keď zabezpečuje bývanie maloletej. S prihliadnutím na tieto skutočnosti súd považoval za správne určiť výživné ako povinnosť otca podieľať sa na dôvodných peňažných výdavkoch maloletej v pomere 4/5 otec k 1/5 matka, čo zodpovedá približne aj pomeru súhrnu preukázaných čistých príjmov otca 3.580,-Eur k čistému príjmu matky 721 Eur. Súd mal za to, že otec zo zamestnania a z podnikania je schopný dosahovať príjem cca 3.580,-Eur mesačne, čo predstavuje súčet jeho čistého príjmu zo zamestnania cca 2.508,-Eur a príjmu z podnikania z vykonávaných odborných štúdií pre farmaceutické spoločnosti, tak ako to vyplynulo z výpisov z jeho účtu vo VÚB, a. s. v priemernej výške 1.068,70 Eur v období 10/2016 - 04/2017, na ktorú skutočnosť poukázala matka vo vyjadrení zo dňa 08.02.2018. Preto súd uložil povinnosť otcovi prispievať na výživu maloletej E. sumou (viac ako 4/5 z 905 Eur) 750,-Eur mesačne, vždy do 15teho dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám matky, odo dňa podania návrhu, t. j. od 30.05.2017. Keďže otec si riadne plnil súdom uloženú povinnosť na základe vykonateľného neodkladného opatrenia prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 600,-Eur mesačne, a ku dňu rozhodnutia súdu nemal nedoplatok na tejto povinnosti, súd určil povinnosť otca doplatiť zročné výživné (05/2017 9,68 Eur, 06/2017 až 11/2018 18 x 150,-Eur) vo výške 2.709,68 Eur v pravidelných mesačných splátkach popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok v prípade porušenia tejto povinnosti tak, aby zročné výživné od 30.05.2017 do 30.11.2018 bolo maloletej E. uhradené do roka a pol.

33. V prevyšujúcej časti súd návrh matky na výživné zamietol, keď mal súd za to, že v zamietnutej časti navrhované výživné nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletej E.. Otec sa výlučne podieľa na úhrade výdavkov spojených s bývaním maloletej, zároveň sa výlučne podieľa na úhrade výdavkov spojených s vyživovacou povinnosťou plnoletej F.. Otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému U., toho času už takmer dvojročné dieťa. Súd mal za to, že nezodpovedá majetkovým pomerom otca uložiť mu povinnosť tvorby úspor a preto v tejto časti mal za to, že tvorba úspor nepredstavuje odôvodnenú potrebu maloletej E.. Otec okrem toho platí mesačne 40,-Eur životné poistenie maloletej E..

34. K úprave stretávania sa otca s maloletou E.: je nepochybné, že nielen rodičia majú právo stretávať sa so svojím dieťaťom, ale aj dieťa má právo stretávať sa s obidvomi rodičmi, ktoré je najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Povinnosťou súdu je dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Znalec v posudku konštatoval, že psychická výbava na zvládanie životných situácií je u oboch rodičov slabšia, čo sa prejavilo aj v ich doterajšom fungovaní a dopláca na to ich maloletá E.. ... Na strane 23 posudku v poslednom odseku znalec uviedol, že maloletá má k otcovi v zásade dobrý vzťah. Znalec mal za to, že by bolo vhodné, aby obaja rodičia urobili isté korekcie vo svojom doterajšom správaní sa a aby sa maloletá mohla rozhodovať viac sama za seba než pod vplyvom okolia. Rodičia sa počas konania pred súdom dohodli na pojednávaní dňa 05.09.2018 na úprave styku. Súd však dospel k záveru, že maloletá si cestu k otcovi nakoniec nájde sama, nie je v jej najlepšom záujme určovať úpravu stretávania sa s otcom a túto prípadne vynucovať v personálnej exekúcii. Z uvedeného dôvodu s prihliadnutím na vek

maloletej, konštatovaný dobrý vzťah k otcovi a na jej vývin, keď ide o 12 a pol ročné dieťa, ktoré je minimálne už rok v pubertálnom štádiu, súd styk neupravil.

35. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania; účastníci náhradu trov konania ani nežiadali priznať. So znaleckým dokazovaním vznikli trovy konania štátu, ktoré neboli kryté preddavkom na trovy dôkazu vo výške 322,96 Eur. Preto súd v súlade s §§ 57, 58 C.m.p. rozhodol aj o nároku a výške náhrady trov konania štátu tak, že uložil otcovi povinnosť nahradiť trovy konania štátu vo výške 161,48 Eur a s prihliadnutím na právoplatné oslobodenie matky v rozsahu 50% na trovách dôkazu uložil matke povinnosť nahradiť trovy konania štátu vo výške 80,74 Eur, do 15 dní od právoplatnosti tejto časti rozhodnutia v zmysle príkazu na úhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Trnava.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.